

Läsnyckel

Amulett 7 – Eldfågeln

Kazu Kibuishi

Fantasyböckerna Amulett är en rad serie-romaner. Läs dem helst i ordning eftersom delarna inte är tänkta att fungera fristående. *Eldfågeln* är sjunde delen i serien om Emily, hennes familj och kampen för att rädda Alledia.

Innan du läser

Börja gärna med att påminna dig om hur förra boken slutade. Var befann sig Emily och hennes fiender och medhjälpare då? Titta på omslaget – vilka är det du ser? Vilka är det som står i ljusstunneln? Vad tänker du när du ser dem? Vad är en eldfågel?

Kazu Kibuishi berättar om arbetet med Amulett här:

<http://www.youtube.com/watch?v=ZqCX6DPkRbA&feature=related>

Medan du läser

I fantasyböcker/filmer finns det vissa saker som ofta återkommer, t ex:

- händelserna utspelas i en eller flera främmande världar
- det finns någon slags port mellan världarna
- det finns både människor och andra folkslag
- goda och onda krafter/personer
- magiska föremål, kanske vapen
- en hjälte
- hjälstens medhjälpare
- ett sällskap med olika sorters folk som ger sig ut på ett uppdrag, en quest
- uppdraget
- i längre romaner delar sällskapet ofta upp sig, och så får vi växelvis följa de olika grupperna som till exempel i *Sagan om Ringen* (J R R Tolkien)

När du läser *Eldfågeln* kan du fundera över de olika punkterna ovanför. Hur väl stämmer det in på den här boken?

Berättelsen börjar med att Emily drömmer. Vad tror du drömmen vill säga henne? Vad är det som får henne att vakna? Hur ser man på sidorna att det är en dröm?

Enzo tror att det kan vara en fälla att de blir lockade till Algos. Vad tror du? Borde Emily vara mer misstänksam? Litar hon på stenen? Magi/magiska föremål är inte alltid goda utan kan ha en farlig inverkan också i många berättelser – känner du igen det från någon annan bok/film?

Emily får rådet att inte lita på vem som helst, inte ens på sina allierade. Finns det någon du tror kommer svika henne? Varför tror du det?

Gabilan menar att Emily kommer bli deras undergång. Hur skulle hon kunna bli ett hot? Är Gabilan god eller ond? Är Emily god? Måste hjälten vara god?

Om man helt eller delvis saknade minnen, är man ändå samma person? Hur känns det tror du om någon du känner väl förlorade minnet och glömde bort vem du var och saker ni gjort tillsammans?

Googla ordet cortex så kanske du förstår varför författaren döpte platsen till det!

Under läsningen får du inte bara följa Emily. Ibland låter författaren dig följa någon/några andra ett tag, så att du får vara med på flera äventyr på olika platser. Vilka andra äventyr och äventyrare får du följa?

Vad är det som gör Suzy så framgångsrik? Fråga några vuxna hur de valde sitt yrke och vad de tycker är det viktigaste i deras jobb.

”Drömmar och minnen är inte samma sak” säger Emilys pappa i drömmen. Vad menar han?

I fantasyberättelser finns det ofta någon *utvald* – kan du ge exempel på fantasyberättelser där det finns med en utvald? Varför har de blivit utvalda i de berättelserna?

Här vänder författaren lite upp och ner på berättartraditionen när Gabilan säger att Emily och Trellis blivit valda inte för sina styrkor utan för sina svagheter. Tror du Gabilan har rätt? Verkar inte Gabilan tycka att Emily har några styrkor?

Gabilan förutspår vad som kan hända om Emily och Trellis går in i Cortex. Får han rätt tycker du?

Emily tyckte det var viktigt att gå in i Cortex för att få tillgång till Trellis förlorad minnen. Vad kan de ha för nytta av det de får veta av minnena? (Har du läst Harry Potter? Där spelar ett ”minnessåll en viktig roll. Vad har det för funktion i berättelsen?)

Vad är det som blir så fel när Emily väljer den blå portalen? Varför förlorar hon kontrollen?

Är Emily helt i stenens våld nu? Kommer hon hjälpa till att förflytta Alledias befolkning? Vad tror du?

Efter läsningen

Välj tre ord som bäst beskriver vad boken handlade om (inte vad du tyckte).

Vad minns du bäst från boken? Var det någon särskild scen/händelse i boken som gjorde intryck på dig?

Vilken är din favoritkaraktär i serien? Vilken karaktär tycker du minst om?

Var det någon bild/bilder som du särskilt fastnade för? Beskriv varför.

Var det något som överraskade dig? Är det något du undrar över?

Vad tror du att nästa del kommer att handla om?

Vilka blir de viktigaste personerna i nästa del?

*

I *Eldfågeln* uttalas några livsvisdomar av berättelsens karaktärer. Diskutera ett eller flera av citaten. Förbered gärna diskussionen genom att skriva ut citaten på lappar, dela ut dem i klassen och prata först om dem i smågrupper. Vilken betydelse har de i historien? Har de även betydelse utanför historien? I ditt liv? Håller du med om det som sägs eller inte. Varför/varför inte? Har vi missat ett citat som du tycker borde finnas med, komplettera listan!

Släpp taget och få kontroll. (s3)

Det finns bara en sak jag hatar mer än en dålig plan... att ge upp!

Folk mår bra och trivs om de känner sig som hemma. (s65)

Världen är en galen plats som blir konstigare varje dag... (s65)

Titta riktigt noga... så ska du få se att det finns vänner där du minst anar det. (83)

Det är lättare att se var ljuset kommer ifrån när det är mörkt. Kom ihåg det när alla ljusen slocknar. (s88)

Det är farligt att inte förstå sanningen om det som händer. (s113)

Att lyda utan att tänka själv leder till slutet för oss alla. (s118)

Alla är ju trots allt ute efter samma sak. Vi vill hitta ett hem. (s195)

*

Att läsa ett seriealbum påminner lite om att titta på film. När du läser Amulettböckerna lägger du automatiskt ihop bilder och text till en berättelse. Du läser bilderna precis som du läser texten. För att bilderna ska fånga dig som läsare och ge berättelsen liv, arbetar Kazu Kibuishi med olika perspektiv. Du iakttar händelserna framifrån, uppfifrån, från sidan eller bakifrån. Ibland zoomar bilden in så att vi får en närbild, ibland zoomar den ut så att vi tittar på avstånd. Då och då betraktar vi det som sker genom Emilys eller någon annans ögon. Ibland byter "kameran" perspektiv i en ordväxling mellan två figurer.

När man gör film brukar man klippa mellan totalbild (långt utzoomad så att man ser mycket), helbild (man ser ett helt rum, en hel människa osv), halvbild (används ofta vid dialog då man filmar människor från midjan och uppåt) och så närbilder som är bra för att visa upp känslor och detaljer.

Prata om perspektiv och dess betydelse för berättandet. Och titta extra noga på följande sidor. Hur har man gjort? Hur har man använt närbild, helbild osv? Vems perspektiv visas? Varför har man gjort de valen?:

S 2-3

S 32-33

S 128-129

S138-139

Om Amulett hade varit en kapitelbok utan bilder, hade alla dessa perspektiv fått beskrivas med ord. Gör ett försök att ersätta bilderna med ord! Välj ett uppslag ovan och skriv berättelsen som du tänker att den kunnat låta i en "vanlig" kapitelbok.

*

Skriv en prolog till nästa bok i serien som sammanfattar händelserna i *Eldfågeln*, den bok du just har läst. En prolog är en slags fristående inledning som skildrar ett skeende som inte direkt hänger ihop med berättelsen, men som har betydelse för den. Ofta skildrar prologen något som utspelat sig tidigare och som triggar igång händelserna i det som blir själva berättelsen.

*

Gör en amulett. En amulett är ett magiskt föremål som kan ge både skydd och tur. Gör en egen. Vilka förmågor har den? Vilka begränsningar har den? Presentera era amuletter för varandra.

*

I Amulett drivs Alledias befolkning bort och tvingas på flykt – precis som massor av människor i verkligheten runtom i världen tvingas göra idag. Ta reda på hur många människor som är på flykt. Hur stor andel hamnar i Europa, i Sverige? Var finns flest flyktingar?

Om du skulle bli tvungen att flytta långt bort redan imorgon – vilka tre grejer skulle du ta med dig? Vad skulle du sakna mest från där du bor nu? När du börjar skolan i det nya landet och alla pratar ett annat språk, vilket ämne skulle vara lättast för dig att hänga med i?

*

I verkligheten har det vid politisk oro och konflikter också funnits motståndsrörelser. Ta reda på fakta om någon av verklighetens motståndsrörelser.

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!